

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania T. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Olsztynie
o wypłatę zawieszoną emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 marca 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 19 kwietnia 2022 r., sygn. akt III AUa 950/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od T. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Olsztynie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie decyzją z dnia 13 stycznia 2021 r. przyznał T. K. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2020 r. Organ rentowy zawiesił wypłatę powyższego świadczenia, na podstawie art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, w związku z uprawnieniami do więcej niż jednego świadczenia, to jest emerytury policyjnej. Wobec odwołania T. K. od ww. decyzji Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2021 r. zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał organ rentowy do wypłaty świadczenia emerytalnego, poczynając od 1 marca 2020 r. oraz zasądził od na rzecz T. K. zwrot kosztów zastępstwa

procesowego. Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2022 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie T. K. oraz zasądził na rzecz ZUS koszty procesu.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w Uchwale z dnia 15 grudnia 2021 r., albowiem jest ona potwierdzeniem zasady przysługiwania tylko jednego świadczenia wyższego lub wybranego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS) oraz wąskiego definiowania wyjątków od tej zasady, z zastosowaniem wykładni ścisłej i językowej art. 95 ust. 2 tej ustawy, dominującej sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. W ocenie Sądu II instancji podjęta Uchwała pozostaje też w zgodzie z regulacją art. 32 ust. 1 Konstytucji i art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.), nie narusza bowiem ani zasady równości wobec prawa i równego traktowania ubezpieczonych. W tym zakresie dość powiedzieć, że analizowana regulacja art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, co do zasady wszystkim osobom będących w podobnej sytuacji (o takich samych cechach istotnych) jak odwołujący gwarantuje prawo do jednego świadczenia, co jest wystarczającym wypełnieniem konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP), którego zakres wedle tej normy określa ustawa zwykła. Nadto wykładnia regulacji art. 67 ust. 1 Konstytucji RP regulującego prawo do zabezpieczenia społecznego, przypisuje ustawodawcy dużą swobodą, w jego ukształtowaniu. Prawo funkcjonariusza do pobierania jednego tylko świadczenia z dwóch nabytych nie narusza – zdaniem Sądu Apelacyjnego - art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w dniu 20 marca 1952 r. w Paryżu (Dz.U. z 1995 r. Nr 36 poz. 175).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł T. K., zaskarżając wyrok w całości i opierając skargę kasacyjną na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez ich błędną wykładnię i w rezultacie niewłaściwe zastosowanie, tj. art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 15a oraz z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a także art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, będące wynikiem błędnego uznania, iż w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania inaczej stanowiące przepisy szczególne, do których nawiązuje tenże przepis. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji organu rentowego w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, alternatywnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a także wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi – w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego na rzecz organu rentowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest uzasadniony.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Oznacza to, że twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny (przesłanki) przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na którego tle to zagadnienie występuje, oraz przedstawieniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego

(por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) oraz pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a przede wszystkim dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Jednocześnie powołanie we wniosku przesłanki występowania istotnego zagadnienia prawnego powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2018 r., I CSK 23/18, LEX nr 2508110).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecnictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr

424365). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114). W rozpoznawanej sprawie Skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Faktycznie do czasu wydania przez Sąd Najwyższy wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 – na który również wskazał Skarżący - w orzecznictwie konsekwentnie prezentowane było stanowisko, że ubezpieczony, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r., nie ma możliwości kumulacyjnego pobierania obu świadczeń (tj. z powszechnego systemu ubezpieczeń i z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych), nawet jeżeli pobierana przez niego emerytura wojskowa została obliczona wyłącznie przy uwzględnieniu okresów wysługi wynikających z zawodowej służby wojskowej (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2010 r., II UZP 10/09, OSNP 2010 nr 17-18, poz. 215 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, LEX nr 1394110; z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 91; z dnia 24 maja 2012 r., II UK 261/11, LEX nr 1227967).

Jednakże rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, powstałej w istocie na tle użytego w tym przepisie zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin...”, nastąpiło w powołanej przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uchwale

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21. W uchwale tej opowiedziano się za dotychczasowym stanowiskiem, że zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie zaopatrzeniowej. Mająca pierwszeństwo wykładnia językowa (gramatyczna) budzącego wątpliwości interpretacyjne zwrotu nie dała jednoznacznej odpowiedzi, ponieważ pozwalała zarówno na przyjęcie, że w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej chodzi wyłącznie o odesłanie do zasad, a więc jedynie do sposobów obliczenia emerytury wojskowej określonych w art. 15a i art. 18e ustawy zaopatrzeniowej (tak w wyroku Sądu Najwyższego I UK 426/17), jak i uznanie, że owe zasady nie mogą abstrahować od dwóch odrębnych kręgów adresatów owych zasad, gdyż są one odnoszone tylko do nich, skoro unormowane w powołanych przepisach zasady obliczenia emerytur wojskowych dotyczą jedynie „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.” oraz „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.” (tak w wyroku II UK 223/13), natomiast z całą pewnością nie żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., gdyż zasady obliczania przysługującej im emerytury wojskowej określają art. 14 i art. 15 ustawy zaopatrzeniowej, przewidujące między innymi możliwość doliczenia do wysługi emerytalnej okresów „stażu cywilnego”. Skoro językowe znaczenie tekstu nie daje jasnej odpowiedzi, możliwe jest posłużenie się innymi, pozajęzykowymi metodami wykładni, nawet wtedy, gdy rezultaty wykładni językowej są jasne, ale pozostają w zasadniczej sprzeczności z hierarchią wartości systemu prawa (por. L. Morawski: Zasady wykładni prawa, Toruń 2010 r. - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2016 r., I UK 386/15, wraz z literaturą i orzecnictwem powołanym w tym rozstrzygnięciu).

Wprawdzie uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 dotyczyła emeryta żołnierza, to jednak regulacje dotyczące żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy policji w tym zakresie pozostają zbieżne tj. art. 7 i 14 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy

Policji (...) oraz art. 7 i 14 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (...).

Przeprowadzona przez skład powiększony wykładnia systemowa potwierdziła obowiązywanie w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasady prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego, zwanej też zasadą nieprowadzenia do kumulacji świadczeń. W systemie powszechnym zasada ta ma swoje odzwierciedlenie nie tylko w art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, czy jak też w art. 95 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z którym przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, to jest żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej. Analogiczne unormowania zawierają także art. 7 ustawy zaopatrzeniowej, art. 7 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, art. 100 § 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych czy art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze. Wymienione przepisy potwierdzają zatem zasadę nieprowadzenia do kumulacji świadczeń przysługujących na wypadek spełnienia się ryzyka „starości” w ramach różnych systemów, zarówno ubezpieczenia społecznego, jak i zaopatrzenia.

W cytowanej uchwale składu siedmiu sędziów Sąd Najwyższy dokonał także wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej – na której potrzebę wskazuje skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – dochodząc do wniosku, że pośrednio cel uregulowania zawartego w tym przepisie wynika z uzasadnienia projektów zmian ustawowych wprowadzonych ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r., poz. 1609, dalej jako nowelizacja z dnia 23 lipca 2003 r.), a także ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 664, dalej jako nowelizacja z dnia 11 maja 2012 r.). Z projektów tych wynika, że projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w służbie zawodowej w dniu 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych.

Ponadto w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że konstytucyjna zasada równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP) oznacza, że w każdym przypadku podmioty należące niewątpliwie do tej samej kategorii muszą być traktowane równo, a podmioty należące do istotnie różnych kategorii mogą być traktowane różnie (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 6 marca 2007 r., P 45/06, OTK-A 2007 nr 3, poz. 22; z dnia 23 listopada 2010 r., K 5/10, OTK-A 2010 nr 9, poz. 106). Jeżeli zatem prawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną, to wprowadza odstępstwo od zasady równości.

Różnicowanie podmiotów prawa charakteryzujących się wspólną cechą istotną jest dopuszczalne (nie narusza zasady równości), ale warunkiem *sine qua non* jest jasno sformułowane kryterium, na podstawie którego owo zróżnicowanie jest dokonywane. Nie wolno dokonywać zróżnicowania według dowolnie ustalonego kryterium albo w ogóle bez kryterium. Kryterium musi mieć charakter relewantny, czyli pozostawać w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią przepisów, w których zawarta jest kontrolowana norma oraz ma służyć realizacji tego celu i treści. Wprowadzone zróżnicowanie musi mieć zatem charakter racjonalnie uzasadniony, a kryterium zróżnicowania pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku nierównego traktowania podmiotów podobnych. Musi ponadto pozostawać w związku z zasadami, wartościami i normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Wszelkie odstępstwa od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą zawsze znajdować podstawę w odpowiednio przekonywujących argumentach (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 23 listopada 2010 r., K 5/10, OTK-A 2010 nr 9, poz. 106; z dnia 19 kwietnia 2011 r., P 41/09, OTK-A 2011 nr 3, poz. 25; z dnia 18 czerwca 2013 r., K 37/12, OTK-A 2013 nr 5, poz. 60; z dnia 5 listopada 2013 r., K 40/12, OTK-A 2013 nr 8, poz. 120 i z dnia 17 czerwca 2014 r., P 6/12, OTK-A 2014 nr 6, poz. 62).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania Sąd Najwyższy kierował się regułą z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

S.O.

m.S.